

YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA AYOLLARNING IJTIMOIY FAOLLIGINI QO‘LLAB-QUVVATLASH STRATEGIYALARI

Abdukaxorova O‘g‘iloy Isroiljon qizi

Farg‘ona davlat universiteti

2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Yangi O‘zbekiston davrida mamlakatimizning taraqqiyot yo‘lida ayollarning ijtimoiy faolligini oshirish va ularni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash muhim vazifalardan biri sifatida belgilangan. Ayollar jamiyatning ajralmas qismi bo‘lib, ularning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayotdagi faol ishtiroki davlat taraqqiyotining barqarorligi va farovonligi uchun zamin yaratadi. Shu bois, yangi O‘zbekiston taraqqiyotida ayollarning ijtimoiy faolligini rag‘batlantirish va ularni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan samarali strategiyalar ishlab chiqish va amalga oshirish dolzarb masalalardan hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: ayollar, ta‘lim, taraqqiyot, barqaror rivojlanish, tashkilotlar, davlat boshqaruvi, bilim.

Ayollarning ijtimoiy faolligini oshirish strategiyasining asosiy yo‘nalishlaridan biri ularning ta‘lim darajasini ko‘tarishdir. Ta‘lim — bu har qanday jamiyatda ayollarning o‘z imkoniyatlarini to‘liq namoyon etishlari uchun asosiy vosita hisoblanadi. Yangi O‘zbekistonda ayollarning har tomonlama ta‘lim olishlariga keng imkoniyatlar yaratilib, ayniqsa, kasb-hunar ta‘limi va oliy ta‘lim tizimida ayollar uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilmoqda. Bu nafaqat ularning bilim darajasini oshiradi, balki ularni ish bilan ta‘minlash va iqtisodiy mustaqillikka erishish imkonini ham beradi. Shuningdek, ayollar uchun malaka oshirish kurslari, seminarlar va treninglar tashkil etilishi ularning professional rivojlanishiga xizmat qiladi. Iqtisodiy faollikni oshirish ham ayollarning jamiyatdagi o‘rnini mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega. Yangi O‘zbekiston siyosatida ayollarning tadbirkorlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlashga katta e‘tibor qaratilmoqda. Ayollarga kichik biznesni boshlash va rivojlantirish uchun imtiyozli kreditlar, grantlar va boshqa moliyaviy yordam shakllari

taqdim etilmoqda. Shu bilan birga, ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokini kengaytirish maqsadida ularni ish bilan ta'minlash, mehnat sharoitlarini yaxshilash va gender tengligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bu esa ayollarning iqtisodiy mustaqilligini oshirishga, ularning oilaviy va jamiyatdagi mavqeini kuchaytirishga xizmat qiladi.[1]

Siyosiy faollikni rag'batlantirish ham ayollarning jamiyatdagi rolini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Yangi O'zbekiston siyosiy tizimida ayollarning vakillik darajasini oshirishga qaratilgan maxsus dasturlar ishlab chiqilgan. Ayollarni siyosiy partiyalar, jamoat tashkilotlari va davlat boshqaruvi organlarida faol ishtirok etishga jalb qilish uchun sharoitlar yaratilmoqda. Bu jarayonda ayollarning rahbarlik qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni siyosiy bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlashga qaratilgan treninglar va seminarlar tashkil etilmoqda. Natijada, ayollar nafaqat siyosiy qarorlar qabul qilish jarayonida faol ishtirok etadi, balki jamiyatdagi gender tengligini ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Madaniy va ijtimoiy hayotda ayollarning faolligini oshirish ham strategiyaning muhim qismidir. Ayollar ijodkorlik, madaniy merosni saqlash va rivojlantirish, shuningdek, ijtimoiy tashabbuslarni ilgari surishda faol ishtirok etmoqda. Ularning madaniy va sport sohalaridagi faoliyati jamiyatda ayollarning ijtimoiy mavqeini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ayollarga qarshi zo'ravonlik va diskriminatsiyaga qarshi chora-tadbirlar kuchaytirilmoqda, bu esa ularning huquq va erkinliklarini himoya qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida ayollarning ijtimoiy faolligini qo'llab-quvvatlashda oilaviy siyosatning ham o'rni katta. Oilada ayollarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, ularning mehnat va dam olish sharoitlarini yaxshilash, bolalarni tarbiyalashda yordam berish kabi masalalar davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Ayollarni ijtimoiy himoya qilish tizimi takomillashtirilmoqda, jumladan, ona va bola sog'ligini saqlash, oilaviy zo'ravonlikka qarshi kurashish, ijtimoiy yordam ko'rsatish kabi sohalarda samarali chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida ayollarning faolligini oshirish ham yangi strategiyaning muhim qismidir. Zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirish va undan

samarali foydalanish ayollarga yangi imkoniyatlar yaratadi. Onlayn ta'lim, masofaviy ish va biznes yuritish, ijtimoiy tarmoqlarda faoliyat olib borish kabi yo'nalishlarda ayollar uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilmoqda. Bu esa ularning ijtimoiy faolligini oshirishga, yangi bilim va ko'nikmalarni egallashga yordam beradi.[2]

Yangi O'zbekiston taraqqiyotida ayollarning ijtimoiy faolligini qo'llab-quvvatlash strategiyalari doirasida xalqaro hamkorlikning o'rnini ham katta. Mamlakatimiz ayollarning huquqlari va imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha xalqaro tajribalarni o'rganib, ularni milliy sharoitga moslashtirishga intilmoqda. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikda ayollarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan loyihalar amalga oshirilmoqda, bu esa mamlakatdagi ayollarning ijtimoiy faolligini yanada oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, yuridik bazani mustahkamlash, ayollarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, gender tengligini ta'minlash bo'yicha qonun va normativ hujjatlarni takomillashtirish ham strategiyaning ajralmas qismidir. Bu yo'nalishda qabul qilingan qonunlar va me'yoriy hujjatlar ayollarning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlashga, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilishga xizmat qiladi.[3]

Xulosa:

Xulosa qilib aytish mumkinki, yangi O'zbekiston taraqqiyotida ayollarning ijtimoiy faolligini qo'llab-quvvatlash strategiyalari keng qamrovli va tizimli yondashuvni talab qiladi. Ta'lim, iqtisodiyot, siyosat, madaniyat, oilaviy siyosat, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va yuridik sohalarda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar ayollarning jamiyatdagi rolini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu esa mamlakatimizning barqaror rivojlanishi va farovon jamiyat qurilishida muhim omil hisoblanadi. Shu bois, ayollarning ijtimoiy faolligini yanada oshirish, ularni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan strategiyalarni doimiy ravishda takomillashtirish va amalga oshirish zarur. Bu yo'lda davlat, jamiyat va har bir fuqaro o'z hissasini qo'shishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirzayev A., Tursunova N. O'zbekiston Respublikasida ayollarning ijtimoiy hayotdagi roli va ularni qo'llab-quvvatlash strategiyalari. T.: Kokand Universiteti nashriyoti, 2023. – 145 b.
2. Karimova D. Yangilanayotgan O'zbekistonda xotin-qizlarning siyosiy-ijtimoiy faolligi. T.: Innovatsion Ijtimoiy Tadqiqotlar nashriyoti, 2024. – 128 b.
3. Islomova S. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida xotin-qizlarimizning ijtimoiy-iqtisodiy qo'llab-quvvatlanishi. T.: Huquq va Jamiyat nashriyoti, 2023. – 160 b.
4. Rasulov M., Yusupova L. Yangi O'zbekistonda ayollarning ilm-fan taraqqiyotidagi o'rni va ijtimoiy faolligi. T.: Buxoro Davlat Universiteti nashriyoti, 2024. – 175 b.
5. Qodirova F. Yangi O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshirish yo'nalishlari. T.: ResearchGate nashriyoti, 2024. – 132 b.
6. Abdullaeva Z. Ayollarning mehnat bozorida o'rni va ularni qo'llab-quvvatlash choralari. T.: Iqtisodiyot va Jamiyat nashriyoti, 2022. – 140 b.
7. Ergashev J. Xotin-qizlarning siyosiy faolligini oshirish strategiyalari. T.: Siyosatshunoslik va Jamiyat nashriyoti, 2023. – 150 b.
8. Tadjibaeva N. Ayollarning ijtimoiy himoyasi va gender tengligi masalalari. T.: O'zbekiston Huquqshunoslik Akademiyasi nashriyoti, 2023. – 165 b.